

GENDERDOC-M

**RAPORT PRIVIND SITUAȚIA DREPTURILOR PERSOANELOR LGBT ÎN
REPUBLICA MOLDOVA
ANUL 2017**

Raportul este pregătit de: Angela Frolov, Coordonatoare a Programului Lobby și Advocacy, Centrul de Informații GENDERDOC-M, e-mail: angela.frolov@gdm.md, telefon: +373 022 990 992

Acest raport reflectă situația privind respectarea drepturilor persoanelor LGBT, influența politică și socială care reflectă homofobia și transfobia din societate, precum și schimbările pozitive pentru persoanele LGBT din Republica Moldova.

Anul 2017 a fost un an preelectoral, acest fapt a influențat discursurile și activitățile mai multor partide politice. Cel mai activ în promovarea mesajelor de ură a fost Partidul Socialiștilor din Republica Moldova.

În data de 24 martie 2017, opt parlamentari din partea Partidului Socialiștilor au înregistrat un proiect de lege nr.861 privind modificarea și completarea Legii privind protecția copiilor de impactul negativ al informațiilor. Autorii proiectului de lege, parlamentarii Vladimir Odnostalco, Fiodor Gagauz, Oleg Lipskii, Ghenadii Mitriuc, Anatolie Labuneț, Vlad Batrîncea, Vasile Bolea și Bogdan Țirdea au propus Parlamentului să completeze articolul 1 din legea menționată cu o nouă noțiune după cum urmează : „Homosexualitatea - o perversiune sexuală care constituie o atracție sexuală față de indivizi de același sex; pederastie, inversiune sexuală”, precum și completarea articolului 3 cu termeni precum „de caracter homosexual” și „și homosexual” după „pornografic”, iar articolul 4 cu termenul „imagini care promovează homosexualitatea”. Organele de drept responsabile pentru aplicarea Legii privind protecția copiilor de impactul negativ al informațiilor sunt Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Agenția de Stat pentru Protecția Moralității, Ministerul Culturii, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, Ministerul Afacerilor Interne și autoritățile administrației publice locale. Proiectul de lege vizează cenzurarea diseminării publice a informațiilor despre relațiile și / sau identitățile non-heterosexuale și se va răsfrânge în primul rând asupra mass-media și a organizațiilor societății civile care lucrează în domeniul drepturilor omului, în special în realizarea activității cum ar fi marșurile Pride. Acesta este al doilea proiect de lege depus în Parlament în ultimele 11 luni de către Partidul Socialiștilor, al cărui fost președinte Igor Dodon a fost ales Președintele Republicii Moldova în noiembrie 2016.

<http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/3682/langu age/en-US/Default.aspx>

Partidul Democrat din Moldova (PDM) a propus modificarea sistemului electoral actual prin trecerea la sistemul majoritar uninominal. Partidul Socialiștilor a propus sistemul de vot mixt, care a și fost propus spre vot Parlamentului, prezentat drept o situație de compromis între acele două partide majoritare de la guvernare. Inițiativa a fost criticată de mai multe ONG-uri active, după care a pornit un val de atac mediatic asupra societății civile din Moldova, inclusiv asupra GENDERDOC-M, care a semnat o petiție împotriva acestui sistem.

La data de 5 mai, Proiectul de lege privind trecerea la sistemul electoral mixt a fost votat în prima lectură de către 74 de deputați din partea PDM, PSRM și Grupul Popular European.

La data de 20 iulie, sistemul mixt de vot a fost aprobat de Parlament în pofida protestelor societății civile și a recomandării UE și Comisiei de la Veneția. Sistemul de vot avantajează partidul de guvernământ controlat de liderul Partidului Democrat Vlad Plahotniuc și partidul pro-rus al președintelui Igor Dodon și dezavantajează partidele mai mici.

În 2017 a fost întocmit „Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021”. Acest plan nu prevede un compartiment separat, care ar viza drepturile persoanelor LGBT (spre deosebire de alte grupuri cum ar fi vârstnicii, persoanele cu dezabilități, minoritățile religioase și etnice etc) deși în Plan este menționat că „Distanța socială maximă rămâne a fi manifestată față de comunitatea LGBT (fiind și unicul grup în privința căruia jumătate dintre respondenți au optat pentru excluderea reprezentanților grupului dat din țară)”. Totuși planul prevede: „Asigurarea egalității formează una dintre prioritățile naționale în domeniul drepturilor omului în Republica Moldova, iar realizarea efectivă a acestuia presupune implementarea abordării bazate pe drepturile omului în procesul de elaborare a politicilor publice spre crearea oportunităților egale de a beneficia de drepturile fundamentale pentru toată populația țării, inclusiv prin introducerea măsurilor speciale de asigurare a egalității.”

În cadrul Revizuirii Periodice Universale a ONU prin care Moldova a trecut în anul 2016, Moldova a adoptat în anul 2017 douăsprezece recomandări privind reducerea discriminării în țară, șapte recomandări pentru prevenirea infracțiunilor de ură și schimbări legislative și o recomandare pentru prevenirea discursului de ură. Șapte dintre aceste recomandări au inclus orientarea sexuală și identitatea de gen.

Fundația Soros Moldova a prezentat un studiu elaborat în 2016 cu denumirea „Biserică și stat în Republica Moldova”. În cercetare a fost analizată și intoleranța locuitorilor Republicii Moldova. Pentru a măsura nivelul de (in)toleranță în societate, a fost utilizat un instrument clasic, scala distanței sociale. Pentru o listă de grupuri sociale, respondenții au fost rugați să menționeze pe cei pe care nu i-ar accepta în diverse relații sociale, ierarhizate după distanța față de respondent: să locuiască în Republica Moldova, să locuiască în aceeași localitate, să fie vecin, să fie prieten, respectiv să facă parte din familie. Intoleranța generalizată se manifestă prin respingerea tuturor grupurilor sociale „diferite” de cel majoritar. Un indicator bun al intoleranței generalizate este numărul mediu de grupuri care au fost respinse de respondenți într-o anumită situație. Pentru Moldova, acest indicator este 6,5, pe o scală de la 1 la 10: este o valoare considerată ridicată și asociată unui nivel înalt de intoleranță. Datele arată patru grupuri respinse aproape unanim: consumatori de droguri, homosexuali, alcoolici, persoane care trăiesc cu HIV/SIDA. Toate acestea sunt grupuri foarte specifice și bine definite. Grupul cel mai puțin respins este și singurul definit difuz din lista oferită, „persoane de altă etnie/naționalitate”. În același timp, atunci când au fost numite etniile specifice – romi, evrei – a crescut intoleranța.

Aceste observații arată că societatea din Republica Moldova este una închisă și cu disponibilitate redusă de a accepta minoritățile. Majoritatea membrilor ei resping persoanele „diferite”, indiferent că vorbim de preferințe sexuale, obiceiuri considerate vicioase, etnie sau religie. Respingerea este mai puternică atunci când grupul este definit mai specific.

Observăm în studiu că gradul de respingere al homosexualității este similar cu cel din cazurile sinuciderii și prostituției.

Un subiect sensibil din perspectiva bisericii este acela al relațiilor între persoanele de același sex. Homosexualitatea este aspru condamnată, iar discuțiile despre legalizarea unor astfel de relații înfurie majoritatea bisericilor. În ultimii ani, numeroase țări membre ale Uniunii Europene au

introdus instrumente legale pentru recunoașterea cuplurilor de același sex, fie căsătorie, fie parteneriat civil. Acest lucru a generat reacții ale bisericilor, inclusiv în state asociate Uniunii, cum este Moldova. A fost măsurat gradul de acceptare morală a homosexualității în Republica Moldova pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă că nu este justificată deloc, iar 10 înseamnă că este total justificată. Aceeași întrebare a fost utilizată și în studiul EVS, din anul 2008, deci putem să comparăm rezultatele. În ambele instanțe, poziția conservatoare este covârșitoare: 85% dintre respondenți în 2008, respectiv 87% în 2016 resping homosexualitatea. În aceste condiții, nu este o surpriză că moldovenii resping orice formă de recunoaștere legală a cuplurilor formate din persoane de același sex: 94% nu sunt de acord cu recunoașterea căsătoriei, iar 92% resping și parteneriatul civil ca formă alternativă de reglementare. Am încercat să plasăm respondenții într-un context în care trebuie să ia o decizie despre o persoană apropiată: ce ar face dacă un copil le-ar spune că are o altă orientare sexuală. Opțiunile rămân preponderent conservatoare, dar nuanțate. Doar 14% dintre respondenți spun că ar accepta acest lucru: este un procent scăzut, dar semnificativ mai mare decât cei care spun că homosexualitatea poate fi justificată (3%) sau care ar accepta legalizarea unei relații între persoane de același sex. La polul opus, 20% spun că ar întrerupe orice legătură cu copilul. Despre cei 9% care nu au știut ce să răspundă putem presupune că ar avea cel puțin o serioasă dilemă etică. Grupul cel mai numeros – de 57%, este format din cei ce s-ar împotrivi, dar ar încerca să-și convingă copilul să se răzgândească. Întrebați cum ar proceda, doar o parte din ei au răspuns: 37% (dintre cei ce ar încerca să-și convingă copilul că e greșit) ar apela la religie, tradiție, normalitate; 5% ar folosi rațiunea și 1% ar fi gata să apeleze la constrângeri fizice și chiar violență.

În Moldova, homosexualii sunt categoric respinși, ceea ce înseamnă că șansele unui politician ce ar adopta deschis o identitate sexuală diferită de cea a majorității sunt foarte mici.

Percepțiile în legătură cu discriminarea sunt amestecate. Respondenții sunt convinși că știu ce înseamnă discriminare. Totuși, exemplele oferite sugerează că nu există o înțelegere comună asupra termenului. În cazul particular al homosexualității, discriminarea este înțeleasă ca o formă de violență fizică de către un respondent.

Reprezentanții Bisericii Ortodoxe au arătat opinii contrare. Ei au oferit o viziune a Drepturilor în care garantarea lor de către Stat pune în pericol morala publică. Trebuie subliniat faptul că niciunul dintre cei intervievați, din această categorie, nu oferă o explicație simplă a acestei situații. Doar un respondent admite că „probleme” ar putea să apară din garantarea unor legi.

Dar majoritatea respondenților spun că garantarea drepturilor homosexualilor vine „împotriva naturii”, pentru că homosexualitatea este un păcat. Ei sunt de asemenea îngrijorați că garantarea drepturilor va conduce la „prea multă libertate” în ceea ce privește exprimarea publică a sexualității, și că copiii ar putea fi expuși prematur la informații despre sex și sexualitate.

Puși în situația ipotetică în care o persoană homosexuală ar trăi în localitatea lor, majoritatea au spus că nu cred că ar fi discriminată. Respondenții au admis existența glumelor și bârfelor, dar nu le consideră discriminatorii. În astfel de cazuri, este considerată discriminare doar violența fizică împotriva unei persoane. Nu există absolut niciun sprijin pentru garantarea drepturilor persoanelor LGBT. Chiar și respondenții care au arătat un interes clar pentru lege, spun că o astfel de protecție nu este „normală”. Respondentul care cunoaște o persoană homosexuală a spus că este important „să ne rugăm pentru ei”.

În cazul homosexualilor, protecția legală a fost înțeleasă ca promovarea unor comportamente/identități care sunt păcătoase sau constituie o boală. Mai mult, o astfel de protecție este privită ca periculoasă pentru ordinea publică pentru că poate „atrage alții” către aceeași boală sau păcat; este privită ca periculoasă pentru copii, pentru că le oferă prea multă

informație despre sex, care este un păcat în sine; și deranjează liniștea sufletească și intimitatea celorlalți.

https://www.soros.md/files/publications/documents/Studiu_Biserica%20si%20Stat%20in%20R.M.pdf

JUSTIȚIE ECHITABILĂ

A fost înregistrat un caz față de o femeie transsexuală.

Cazul 1 N.D. o femeie transsexuală se află în procesul judiciar de schimbare a documentelor. În judecată a fost solicitată confidențialitatea reclamantei. În pofida cerinței, la data de 19 octombrie și 6 noiembrie pe site-ul oficial al judecătoriilor jc.instante.justice.md au fost publicate anunțurile despre ședințele planificate cu indicarea numelui și prenumelui reclamantei. Acest fapt a stârnit interesul mass-media și au fost publicate articole cu indicarea numelui și a faptului că o persoană transsexuală dorește să-și schimbe actele.

<https://telegraph.md/femeie-nu-te-nasti-femeie-devii-nicanor-primul-moldovean-care-cere-sa-fie-recunoscut-ca-fiind-de-sex-feminin/>

După intervenția angajaților GENDERDOC-M și a avocatei care lucrează pe caz, din articol au fost scoase unele date cu caracter personal. A fost depusă o plângere la Consiliul Superior al Magistraturii.

VIOLENȚĂ MOTIVATĂ DE URĂ

Au fost înregistrate 6 cazuri, cinci față de bărbați și unul față de o persoană gender neconformă.

Cazul 1: G. M., un tânăr gay, la vârsta de 13 ani a filmat un clip în care dansa îmbrăcat în haine de femeie. Un coleg de clasă – Ion, i-a luat telefonul cu forța, a văzut acest clip, l-a copiat și l-a făcut public tuturor. Ca rezultat clipul a fost privit de locuitorii satului natal și două sate vecine. Din acest moment G.M. a fost hărțuit și bătut de mai multe ori, inclusiv de către propriii veri. După ce a finisat școala G.M. s-a mutat în Chișinău, însă această istorie apare în discuții de fiecare dată când el apare în sat.

La data de 23 februarie, G.M. s-a întâlnit cu Ion, acel coleg de clasă în unul din barurile din sat. Acesta a început iar să povestească istoria cu clipul, G.M. a încercat să-l oprească. Acest lucru l-a supărat pe Ion, el a devenit violent și i-a aplicat două lovituri peste față cu palma și un pumn în burtă spunându-i: „Eu te distrug, îți fărâm maiura în tine”. G.M. a reușit să fugă.

A doua zi s-a adresat Centrului GENDERDOC-M, și, conform recomandării Centrului a sunat 902 pentru a reclama cazul. La data de 28 februarie agresorul a venit să-și ceară scuze și să-l convingă pe G.M. să-și retragă plângerea. G.M. a refuzat.

Cazul 2: La data de 27 martie în adresa Centrului GENDERDOC-M a venit o scrisoare dintr-un penitenciar, în care era descrisă situația unui deținut homosexual. Acesta scrie că este violat și umilit în permanență, și nu se iau măsuri din partea administrației. Scrisoarea a fost retrimisă către Ministerul Justiției. Nu am primit niciun răspuns.

Cazul 3: La data de 17 aprilie 2017, una din angajatele GENDERDOC-M, Galia Murzin împreună cu prietena sa (Irina) s-au apropiat de stație de microbuse pe șoseaua Balcani. La stație se mai aflau 8 persoane, dintre care un grup din 5 persoane în stare de ebrietate (2 bărbați, 3 femei) cu un copil de circa 11 ani. Un individ din acest grup, pe nume Denis Rusu s-a apropiat de Galina și a cerut o țigară. Galina a răspuns că nu fumează, acesta a întrebat-o de unde este și cum o cheamă. El nu se ținea bine pe picioare, periodic cădea peste Galia și vorbea fără oprire.

Prietena Galei l-a rugat să-i lase în pace, el i-a răspuns: „Auzi, tanti Clava, închide gura, eu vreau să vorbesc cu pașanul”. Prietena a insistat spunând: „Tu ai vorbit cu ea, acum eu vreau să vorbesc”. Auzind aceste cuvinte, agresorul a făcut ochii mari și a întrebat-o pe Galea: „Da tu cine ești, oh, oha sau oho (el, ea, sau neutru)”, Galia a răspuns că nu-l privește. Acesta a încercat să-i dea jos gluga din cap de câteva ori, Galia nu-i permitea și i-a spus: „De ce pui mâna pe mine, eu doar nu-ți dau chipiul din cap” și i-a atins chipiul cu degetul. Agresorul a lovit-o cu pumnul peste maxilar, Galei i s-a întunecat în fața ochilor și a căzut jos. Când și-a revenit a văzut că acesta încerca să se smulgă din mâinile prietenului lui, care îl ținea, pentru a o mai bate. Galia a chemat imediat poliția. Auzind că a chemat poliția agresorul și cei care erau cu el au fugit. Un bărbat, care a fost martorul acestui atac a mers din urma lor pentru a vedea unde vor pleca. În 10 minute a venit poliția, bărbatul le-a arătat unde este grupul. Poliția a reținut bărbatul și l-a luat la sector împreună cu Galia și prietena ei. La poliție fetele au depus plângere și au chemat ambulanța. Ambulanța a diagnosticat-o pe Galea cu comotie cerebrală medie.

La data de 25 aprilie Galina împreună cu avocata au mers la poliție cu expertiza medico-legală și au mai depus o dată plângerea. Polițistul a întrebat: „De ce a trebuit de făcut așa scandal din acest caz” (GENDERDOC-M au făcut o declarație care a fost preluată de presă).

Cazul 4: La data de 19 mai, seara târziu, în timpul petrecerii seratei demnității LGBT, în fața clubului de noapte „Rust”, situat la adresa bd. Mircea cel Bătrân nr. 3 din Chișinău, un voluntar EVS (Serviciul European de Voluntariat) Diego Junqueira din Portugalia, oaspete al festivalului, a fost atacat de către un grup de 3 tineri necunoscuți cu fața acoperită și gluga pe cap. Voluntarul a fost lovit peste față după care a căzut jos. Prietenele lui, care erau cu el, au strigat la poliție și infractorii au fugit.

A fost chemată poliția și depusă o plângere. Una din prietenele lui l-a identificat pe unul dintre atacatori.

Cazul 5: La data de 29 mai un voluntar al Centrului GENDERDOC-M, a fost atacat de către trei tineri necunoscuți când se plimba în Parcul Valea Morilor. Voluntarul purta un tricou cu inscripția Fără Frică – simbolul campaniei de comunicare a GENDERDOC-M din anii 2016-2017. Infractorii l-au întrebat dacă el ar fi „pederast”, au aruncat în el cu conuri de brad și mucuri de țigară. După ce tânărul le-a răspuns că comportamentul lor este unul incorect, aceștia i-au aplicat câteva lovituri peste față și în burtă, l-au amenințat cu moartea în caz dacă acesta va depunde plângere la poliție și au fugit.

A fost depusă o plângere la poliție.

Cazul 6: La data de 13 iunie 2017 A. C., un tânăr homosexual de 19 ani a făcut cunoștință cu doi bărbați cu nume Vasile și Petru într-un parc din Chișinău (un loc unde obișnuiesc să se întâlnească bărbații gay). Aceștia au folosit alcool după care l-au întrebat pe A. dacă este sau nu homosexual. A. a răspuns negativ dar aceștia nu l-au crezut, l-au lovit cu piciorul în piept de mai multe ori, au stins țigara de față și limba lui și l-au impus să facă sex oral cu unul din ei.

După aceasta tânărul a fost impus să meargă la un hotel în care a fost ținut 24 de ore, violat și bătut. Seara la 21.00 l-au trimis la magazin după alcool, tânărul a mers la Inspectoratul de poliție Buiucani. Echipajul de poliție imediat a mers la hotel și i-a reținut pe infractori. A fost deschis un proces de urmărire penală, făcuta expertiza medico-legală.

INCIDENTE MOTIVATE DE URĂ

Au fost înregistrate 11 cazuri, cinci față de șapte bărbați, unul față de o persoană gender neconformă, patru față de trei femei și unul față de o femeie transsexuală.

Cazul 1: La data de 21 ianuarie 2017, Alexei Marcicov și Oleg Butucel, doi angajați ai GENDERDOC-M mergeau pe strada Corolenco. Trecând pe lângă unitatea militară de carabinieri, au fost opriți de un carabiner, care le-a cerut o țigară. Alexei i-a răspuns că nu are, la care un alt carabiner de serviciu i-a spus: „*Atunci duceți-vă de aici, pederăștilor*”. Alexei i-a cerut să aducă scuze, carabinerul a refuzat. Alexei a insistat și a rugat să fie chemați șefii. Au mai ieșit 6 carabinieri care l-au înconjurat pe Alexei, i-au sucit mâinile la spate și au chemat poliția. Poliția i-a luat la sector și a încercat să-i rețină pentru 3 ore pentru identificare. Alexei și Oleg au prezentat actele de identitate și au fost lăsați să plece.

Cazul 2: În data de 8 martie, Ziua internațională pentru drepturile femeilor, aproximativ la miezul nopții, în preajma barului Spălătorie, aflat în centrul Chișinăului, a avut loc o tentativă de atac colectiv împotriva vizitatorilor seratei feministe. De intrarea barului s-au apropiat vreo 10 bărbați, identificați ca fiind fani ai unui club de fotbal din Chișinău. Aceștia doreau să pătrundă în local cu scopul de a întrerupe serata, care a fost organizată de Artiom Zavadovschi, activist pentru drepturile persoanelor LGBT. Angajații barului au chemat echipajul de pază particulară. Ajunși la fața locului, angajații pazei particulare au mai chemat încă un echipaj. Atacatorii au mai stat în preajma barului vreo 20 de minute cu intenția de a se mai apropia de local. Văzând că nu pot intra în bar, au plecat. Incidentul a durat o oră.

Cazul 3: În data de 14 aprilie, pe rețelele de socializare a fost pe larg distribuită o poză cu pașaportul unei persoane transsexuale. Fotografia a fost afișată cu comentariul „*Ce domnișoară FRUMOS la vama Briceni*”. GENDERDOC-M a depus o sesizare către Poliția de frontieră și Centrul pentru protecția datelor cu caracter personal în care a atenționat că se răspândesc ilegal date cu caracter personal de către lucrătorii vamei. Poliția de frontieră a răspuns că se vor lua măsuri doar dacă se va adresa persoana vizată. Nu am putut găsi acea persoană.

Cazul 4: La data de 11 mai, în adresa Angelei Frolov, angajata GENDERDOC-M a venit o amenințare prin intermediul rețelei de socializare Facebook de la „*Православные единые*” (Pravoslavnici uniți). În mesaj scrie: „*Ați pierdut frica, precum se vede. Noi vă vom aminti.*”

Cazul 5: În perioada 15 –18 mai, Doina Ioana Străisteanu, avocata care oferă servicii juridice Centrului de Informații GENDERDOC-M, a fost atacată verbal și amenințată de către vecinul ei, Tudor Pașcareanu (avocat, profesor la Universitatea de Stat din Moldova). Tudor Pașcareanu a venit la ea cu o bară de fier în mână și a amenințat-o cu moartea pentru că „*clienții ei sunt doar pedofili și lesbiene și el nu îi va permite să se apropie de copiii lui*”.

DI Pașcareanu folosea un discurs homofob și o amenința cu moartea. A fost adus prejudiciu material și clădirii în care se află biroul avocatei, pereții acestuia fiind udați cu ulei.

Avocata a apelat la poliție, a fost întocmit un proces verbal. În rezultat avocatului buclucaș i-a fost retrasă licența.

http://www.realitatea.md/video-nu-e-inscenare-o-avocata-in-drepturile-omului-botezata-de-un-vecin-agresiv-iart-o-doamne-pe-roaba-ta-lesbiana_57665.html

Cazul 6: În câteva zile după marșul egalității (din 21 mai), o participantă la marș a primit un mesaj de la grupul Zimbru de pe rețeaua Facebook, mesajul avea următorul conținut: „*Lesbiano, dac te văd în public te pizdesc*”.

Cazul 7: R. un tânăr homosexual este amenințat de rudele sale pentru că acesta nu-și ascunde orientarea homosexuală. Rudele îi trimit mesaje de amenințare pe rețeaua de socializare ok.ru.

Cazul 8: La data de 19 octombrie, la Centrul GENDERDOC-M s-a adresat un tânăr homosexual N., care a comunicat următoarele: N. a făcut comingout rudelor la 19 ani. A fost nevoit să plece

în România din cauza unui unchi, care îl amenință și spune tuturor rudelor, că dacă îl prinde îl pune în portbagaj și îl duce în pădure să îl lege de un copac și să îl bată.

N. se teme să vină în Moldova, și mai ales să meargă la rude în orașul Hâncești unde trăiește unchiul său.

Cazul 9: C. A. și C. F. sunt un cuplu homosexual. Ambii își fac studiile într-un colegiu. La începutul lunii decembrie au fost amenințați de o cunoștință de a lor că va dezvălui informația despre orientarea lor sexuală la locul de studii dacă aceștia vor întrerupe relația de prietenie cu ea.

Cazul 10: A. G. este un bărbat homosexual locuitor al municipiului Bălți. La data de 9 decembrie, A.G. a anunțat Centrul GENDERDOC-M că este urmărit de mai mult timp de un grup de tineri cu intenția de a-l ataca. De fiecare dată A.G. reușea să fugă de atacatori. A fost acordată asistență juridică, A.G. urma să se adreseze poliției.

Cazul 11: La data de 20 decembrie, Angela Frolov, angajată a Centrului GENDERDOC-M a primit un mesaj de ură pe rețeaua de socializare Facebook de la un individ pe nume Petru Curciuc. Mesajul conținea cuvinte insultătoare și amenințări pentru participanții la marșul Pride din anul următor.

DISCURS MOTIVAT DE URĂ, INCITARE LA URĂ ȘI DISCRIMINARE

Au fost înregistrate 10 cazuri, opt față de comunitatea LGBT în general și Centrul de Informații GENDERDOC-M, unul față de o femeie, unul față de un bărbat.

Una din problemele R. Moldova este că nu dispune de reglementări referitoare la online. Practic, oricine poate crea un site ascunzându-se în spatele anonimatului, iar conținutul portalului poate fi chiar calomnios, indecent, situat dincolo de normele deontologiei jurnalistice.

În ultimii ani, au fost lansate mai multe site-uri de știri de satiră din Moldova, asemănător proiectului românesc Times New Roman sau internațional The Onion. Precedentele tentative din Moldova care au mai fost nu au rezistat în timp (de ex. Gazeta de perete). Deși aceste site-uri sunt numite de pamflet, ele scriu în așa mod, încât sunt percepute ca știri adevărate de către o bună parte de cititori. Uneori, „știrile” de pe aceste site-uri sunt preluate de alte mass-media și distribuite pe larg. În acest fel se distribuie știri false și incitare la ură și discriminare dar și se denigrează unii lideri politici și activiști civici, iar responsabilitatea nu o poartă nimeni.

Cazul 1: La data de 5 aprilie pe un site care se identifică drept unul de pamflete guralumii.md, a fost scrisă o „știre” despre doi activiști civici, care sunt în opoziția partidelor de guvernare.

Articolul a fost numit „Adevăratul motiv pentru care au mers Dumitru Alaiba și Pasha Parfeni în Malta”. În articol este scris: „Ceea ce nu a mediatizat presa, este că în același timp cu evenimentul politic, în Malta a avut loc și o grandioasă paradă a homosexualilor. Și la acest eveniment Moldova a avut reprezentanții săi: Dumitru Alaiba, care este și consilierul Maiei Sandu și persoana care îi administrează pagina de facebook a domnișoarei, dar și Pasha Parfeni, care s-a autointitulat „Vocea curajului”.”.

Articolul este scris într-un ton homofob și umilitor.

<https://guralumii.net/2017/04/05/adevaratul-motiv-pentru-care-au-mers-dumitru-alaiba-si-pasha-parfeni-in-malta/>

Cazul 2: La data de 8 martie 2017 un prezentator al postului 10TV, Anatol Ursu, a scris o postare pe pagina sa de Facebook în care își exprima pretențiile față de faptul, că i s-a răspuns în limba

rusă când a telefonat în oficiul GENDERDOC-M pentru a solicita un interviu. Postarea a stârnit comentarii homofobe și xenofobe, care nu au fost moderate de autorul postării.

Cazul 3: Mai mult de patruzeci de ONG-uri au semnat o petiție în care își exprimă îngrijorarea față de introducerea sistemului de vot uninominal sau mixt în Republica Moldova. În opinia acestora, acest sistem de vot în condițiile Republicii Moldova este unul antidemocratic. GENDERDOC-M a fost una din organizațiile semnatare ale acestei petiții. Mass-media afiliată politic a făcut câteva știri în care menționează faptul că și comunitatea LGBT s-a expus împotriva acestui sistem, știrile au fost făcute cu un caracter tendențios și manipulator.

În data de 8 mai pe site-ul today.md a fost publicat un articol cu denumirea „Sandu, Năstase și Usatîi, ajutați din spate de homosexuali”. Articolul începea cu fraza: „Directorul Centrului de Resurse Juridice Vladislav Gribincea a anunțat luni într-o conferință de presă că alte câteva organizații s-au alăturat notei de protest împotriva schimbării sistemului electoral, iar printre acestea este și Centrul Gender-Doc, organizație cunoscută pentru apărarea minorităților sexuale.”

<http://www.today.md/ro/news/social/13901/Sandu-N%C4%83stase-%C8%99i-Usat%C3%AEi-ajuta%C8%9Bi-din-spate-de-homosexuali.htm>

Cazul 4: O altă știre a fost publicată pe site-ul moldova24.info cu denumirea „Împreună cu Sandu, Năstase și Usatîi, gay-ii și lesbienele „se pun capră” împotriva schimbării sistemului electoral”. Articolul începe cu propoziția: „Minoritățile sexuale se alătură protestelor împotriva modificării sistemului electoral organizate de unele partide de opoziție și de câteva organizații neguvernamentale afiliate lor.”

<http://moldova24.info/2017/05/impreuna-cu-sandu-nastase-si-usatai-gay-ii-si-lesbienele-se-pun-capra-impotriva-schimbarii-sistemului-electoral/>

Cazul 5: În data de 12 mai 2017, în timpul emisiunii „În profunzime cu Lorena Bogza” la postul ProTV președintele Republicii Moldova, Igor Dodon a declarat următoarele (minutul 72:00):

„Este foarte greu să fii președinte al tuturor. Eu cred că președinte al tuturor trebuie să fie sau mut (...) Majoritatea cetățenilor, conform tuturor sondajelor, inclusiv măsurărilor noastre interne au încredere în președintele RM și (...) în instituția prezidențială. (...) Astăzi am avut întrevvedere cu partenerii cu 30 și ceva, 40 de ambasadori, UE, CSI, SUA, China și cineva din ambasadorii țărilor membre UE mi-a spus: „Uite, peste o săptămână, două, vor fi niște proteste sau niște marșuri a minorităților sexuale în Chișinău”. Păi, probabil, n-o să pot să-i reprezint nici acum, adică sunt sigur că n-o să pot să-i reprezint niciodată pe astfel de categorie. Ei toți sunt cetățeni a Republicii Moldova.”

<http://inprofunzime.protv.md/emisiuni/shows/in-profunzime-cu-lorena-bogza/video/1876851>

Cazul 6: În data de 20 iunie, la emisiune «Персональный акцент» la postul Accent TV, Igor Dodon a declarat (min 57:15):

„Referitor la ceea ce a spus doamna, că să fim reprezentanți la tot poporul, eu niciodată nu am încercat să divizez, dar sunt anumite principii, anumite categorii, anumite lucruri pe care eu nu le voi susține niciodată. Sunt patru lucruri principiale care pentru mine nu pot fi negociate și discutate: 1) Aceasta ține de statalitatea Republicii Moldova (...); 2) eu sunt adeptul neutralității (...); 3) Eu sunt adept al valorilor noastre creștine, eu consider că credința noastră ortodoxă stă la baza statalității RM. Da, sunt și alte culte religioase, noi trebuie să-i respectăm absolut pe toți, dar 98 la sută sunt creștini ortodocși și lucrul ăsta... eu sunt categoric împotriva dacă va încerca cineva să spună, uite, haideți să înregistrăm minoritățile sexuale și așa mai departe. Deaceia cei care sunt pentru lichidarea bisericii, cei care sunt pentru înregistrarea minorităților sexuale, mă scuzați, dar eu nu voi fi reprezentantul d-stră și nu pot fi președintele d-stră.”

<https://www.youtube.com/watch?v=CAfi3seLFz0&feature=youtu.be&t=57m15s>

A fost depusă plângere la Consiliul pentru prevenirea discriminării. Consiliul a decis că: Faptele constatate reprezintă instigare la discriminare pe criteriu de orientare sexuală. Consiliul recomandă Președintelui Republicii Moldova Igor Dodon, să aducă scuze publice pentru afirmațiile discriminatorii și instigatoare la discriminare pe criteriul de orientare sexuală.

Consiliul recomandă Președintelui Republicii Moldova Igor Dodon, să dea dovadă de mai multă responsabilitate în pozițiile sale publice și să se abțină de la declarații discriminatorii și instigatoare la ură.

A fost depusă și o cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Dodon, reclamanți fiind un grup de persoane LGBT.

Cazul 7: La data de 14 mai, un activist homofob Sergiu Ungureanu a publicat pe pagina sa de Facebook următorul mesaj: *„Anul acesta pe 21 mai sodomiții (LGBT) iară vor să facă marș prin centrul orașului. Ca în fiecare an treaba asta le iese cu scandal, dar ei tot insistă în prostie. E nevoie de băieți cu ouă.”*

Mesajul a fost urmat de următoarele comentarii:

„Va fi susținere! Garantăm, de la afganezii Moldovei, baikeri, sportivi, băieți bravi din ogrăzile noastre. Voi putea organiza câteva mii de oameni!”; *„Păi iată, doar trebuie de organizat.”*; *„La fel ca anul trecut! Țin minte că s-au târât nu mai mult de 4 cartiere! De data aceasta îi vor trage mai devreme!”*.

A fost depusă o sesizare la poliție.

Cazul 8: La data de 7 iulie, pe unul dintre site-urile de pamflet a fost publicată o știre cu denumirea *„Maia Sandu propune ca membrii comunității LGBT să fie scutiți de taxe și impozite: Trebuie să protejăm minoritățile sexuale din Republica Moldova!”*

Articolul conține următoarea informație: *„În vâltoarea inițiativei privind modificarea sistemului electoral, Maia Sandu, lidera PAS, propune Parlamentului Republicii Moldova un nou proiect de lege. Maia Sandu vrea ca minoritățile sexuale din țara noastră să nu plătească impozite sau alte taxe, după exemplul bisericii. Lidera PAS și-a argumentat ideea că și așa sunt puțini homosexuali și lesbiene și trebuie ca statul să-i protejeze. Dacă va fi votat, Moldova va deveni prima țară din lume în care membrii LGB nu vor plăti taxe și impozite. Amintim că în campania electorală, comunitatea de homosexuali s-a mobilizat și a susținut-o pe Maia Sandu.”*

Articolul este urmat de o poză falsificată în care politiciană este pusă pe fondalul unui Pride Parad.

<https://moldovandream.com/?s=Maia+Sandu+propune+ca+membrii+comunit%C4%83%C8%9Bi+LGBT+>

Cazul 9: La începutul lui noiembrie pe site-ul point.md a fost publicată o știre cu titlul: *”Полина Частухина: Церковь и религия должны существовать отдельно от школы”* (Polina Ceastuhina: Biserica și religia trebuie să existe separat de școală). În articol a fost menționat că Polina este președinta Centrului de Informații GENDERDOC-M. Articolul a fost comentat cu înjurii, incitare la ură, violență și discriminare, care nu erau moderate de administratori. După o discuție cu moderatorii acestui site, articolul a fost șters. Pentru moderatorii site-ului a fost organizat un training la tema discursului de ură.

<https://point.md/ru/novosti/obschestvo/seksmenshinsva-tserkov-i-religiia-dolzny-sushchestvovat-otdelno-ot-shkoly/1>

Cazul 10: La data de 6 octombrie, un grup din șase preoți în frunte cu Ghenadie Văluță, un militant antigay au avut o conferință de presă cu tema: *„Deciziile Consiliului Antidiscriminării atacă valorile familiei, moralitatea, Biserica, Președinția RM...Caracterul tendențios al consiliului și necesitatea dizolvării sau resetării lui”*.

Această conferință a fost organizată în urma unei decizii a Consiliului în care Președintele RM Igor Dodon a fost considerat vinovat de instigare la ură și discriminare făcând declarația precum că el nu reprezintă persoanele LGBT în calitate de președinte al statului.

În timpul conferinței au fost făcute următoarele declarații:

Ghenadie Văluță: *„Dânșii au îndrăznit să lovească chiar și în președinție, în persoana domnului președinte Igor Dodon. Când vorbim de domnul președinte sau președinție este vorba de popor care l-au ales și de mine personal... Vorbim de atacul la moralitate, la valorile familiei la adresa bisericii și a moralității pe care excelența sa este obligat și o face activ în favoarea tradiției și bisericii ortodoxe, adică o apără și o promovează.... El (președintele) în altă parte menționează – el nu este președintele purtătorilor de vicii sau purtătorilor propagatori ai păcatelor..."*

Vitalie Șincari: *„Noi într-adevăr ne ciocnim în viața contemporană cu o presiune activă și un fenomen adevărat și complicat cum este propaganda valorilor distructive pentru societatea noastră. Valori care le putem numi valori a morții, valori a lumii unde totul se va fura. Nu vor avea proprii copii îi vor lua de undeva, posibil, de la oameni care au alte orientări valorice. Înțelegem că în această lumea foarte complicat le va fi celor care nu vor împărtăși aceste valori a morții.”*

Alt preot: *„Eu mai aș asocia acest lucru (propaganda homosexualității) ca și cu narcodilerii, care prin deiferite medote, adică prin școli, prin licee duc narcotișe și astfel copiii devin narcomani.”*

EGALITATE ȘI NEDISCRIMINARE

A fost documentat un caz față de o femeie.

Cazul 1: Catea, elevă a unui liceu din Chișinău a participat la marșul Fără frică din 2017. Diriginta de clasă a văzut-o pe rețelele de socializare în rândurile participanților la marș și la data de 30 mai a avut cu ea o discuție la această temă. Discuția a durat 40 de minute și a avut o tentă homofobă, profesoara i-a spus că nu are ce căuta la asemenea marș pentru că poate fi influențată și manipulată. La sfârșit profesoara i-a spus: „Dacă aflu că ești lesbiană, mă spânzur”.

LIBERTATEA ÎNTRUNIRILOR

Și în anul 2017 Centrul GENDERDOC-M a desfășurat marșul solidarității ”Fără Frică”. Și, deși a avut loc o întâlnire cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne pentru a discuta măsurile de securitate a traseului anunțat pentru marș, atitudinea angajaților MAI și realizarea măsurilor de securitate pentru a asigura realizarea dreptului la libertatea de întrunire pentru comunitatea LGBT au fost discriminatorii.

La fel ca și în anii precedenți, în special în 2016, s-a observat tendința poliției de a scurta traseul marșului, anunțat prin cererea prealabilă, pe motiv că la intersecția dintre străzile V. Alecsandri și București s-au adunat contramanifestanți. În acest an, angajații poliției au fost amplasați la intersecția dintre străzile V. Alecsandri și București ca punct final al traseului, cu o oră înainte de securizarea perimetrului (străzilor adiacente). Deci a fost intenția factorilor de decizie a poliției de a opri marșul prin scurtarea traseului folosind drept scuză un număr nesemnificativ de contramanifestanți.

A fost constatată inacțiunea organelor de poliție pentru identificarea, reținerea și atragerea la răspundere a persoanelor agresive, contramanifestanți, care încalcă prevederile Legii nr. 26/2008 privind întrunirile dar se bucură de sprijinul poliției. Angajații poliției afirmă că nu pot reține și nici opri contramanifestanții care împiedică desfășurarea marșului pe motiv că și ei au dreptul la

întrunire. Art. 8 Legea nr. 26/2008 indică că se interzic întrunirile: lit b) incitarea la discriminare sau violență publică; și lit. c) ...săvârșirea infracțiunilor, încălcarea ordinii publice sau organizarea tulburărilor în masă, ...a drepturilor și a libertăților altor persoane ori punerea în pericol a vieții sau a sănătății acestora. Așadar, contramanifestanții care instigă la discriminarea persoanelor LGBT, a participanților la marș, prin ”întrunirea sporadică” este interzisă de lege, nemaivorbind de faptul că comit infracțiuni prevăzute de Art. 176 CP, Art. 184 CP și Art. 287 CP cel puțin.

Poliția nu a atras pe nimeni la răspundere pentru organizarea și desfășurarea întrunirilor interzise în cazul manifestanților contra marșurilor organizate de GENDERDOC-M.